

ПРОБЛЕМИ РЕАЛІЗАЦІЇ ПОЛОЖЕНЬ ЗАКОНУ «ПРО ЗАСАДИ ФУНКЦІОНУВАННЯ РИНКУ ЕЛЕКТРИЧНОЇ ЕНЕРГІЇ В УКРАЇНІ» В РАМКАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ

Нова модель ринку електроенергії була представлена ще в 2001 році, та лише 24.10.2013р. Верховна Рада України, прийнявши Закон № 663-VII «Про засади функціонування ринку електричної енергії в Україні» (далі – Закон), запровадила її в Україні, й дістала вона назву ринку двосторонніх договорів і балансуючого ринку (ДДБР). Такий значний розрив у часі між схваленням концепції та її законодавчим закріпленням є цілком природним, оскільки вирішення даного питання вимагало достатнього часу й значних фінансових ресурсів (витрати з державного бюджету, гранти та кредити міжнародних організацій). Це зумовлено фундаментальним протиріччям між фізико-технічними особливостями функціонування об'єднаних енергосистем (ОЕС), ринковими підходами регулювання роботи таких систем і конкуренцією між окремими суб'єктами господарювання (СГ) ринку електроенергії, що якраз і має послужити рушійною силою ефективного розвитку та функціонування енергоринку країни.

Аналіз положень Закону показав, що серед проблем, зумовлених запровадженням нової моделі, у першу чергу доцільно виділити ті, що пов'язані зі значно більш складною системою регулювання, організації та функціонування ринку електроенергії, який відповідно до Закону фактично складається з п'яти ринків — ринку двосторонніх договорів, ринку «на добу вперед», балансуючого ринку, ринку допоміжних послуг і роздрібного ринку електричної енергії. При цьому сам Закон за своєю суттю має описовий характер, оскільки ціла низка питань регулюються підзаконними нормативними актами, які ще не всі розроблені й затверджені. Це й Кодекс електричних мереж та Кодекс комерційного обліку, правила роботи конкретних СГ, 16 типових договорів між суб'єктами ринку і багато інших. При цьому, всі нормативні документи не мають протирічати одне одному й вже діючому законодавству, а також враховувати інтереси виробників, споживачів, постачальників, операторів тощо, що досить таки часто по-різному можуть трактуватися окремими учасниками ринку. А виходячи з українського досвіду за рахунок таких підзаконних документів можна змінити власне саму суть закону.

Щоб забезпечити нормальне функціонування нової моделі ринку слід ще створити ряд нових організацій для кожного нового підринку. Це можуть бути адміністратори комерційного обліку електроенергії й розрахунків, оператор ринку «на добу вперед», фонд врегулювання вартісного дисбалансу, власне сама інфраструктура для забезпечення їх діяльності й узгодженості дій. А все це веде до збільшення витрат, і, разом з прийнятою Енергетичною стратегією України на період до 2030 року, призведе до ще більшого зниження рівня конкурентоспроможності національної економіки.

Висновок. Запропоновано переглянути основні положення Закону та спростити нововведену ринкову модель ринку, оскільки на їх основі добитися вільної конкуренції між його суб'єктами практично неможливо. Окрім того нова модель ринку не має жодних переваг перед вже існуючою. Таким чином впровадження нової моделі ринку електроенергії викличе значне необґрунтоване зростання вартості електроенергії та принесе значні збитки

економіці України, що, у свою чергу, ще більше знизить рівень життя населення.

Список використаних джерел

1. Звіт про НДР «Розроблення структури та організації діяльності національного ринку електроенергії з урахуванням об'єднання енергосистем України та Європейських країн» // Держ. реєстр №0110U004312. – Київ, Інститут загальної енергетики НАН України. — 2012. — 171 с.
2. Теоретичні засади аналізу ефективності моделей регулювання діяльності в електроенергетиці та оцінка наслідків впровадження ринкових моделей в Україні. / Б. А. Костюковський, І. Ч. Лещенко, А. І. Спітковський, Н. І. Іваненко // Проблеми загальної енергетики. — 2012. — С. 21-28.